

Základní škola Zábřeh, Školská 406/11, okres Šumperk

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY A ŠKOLNÍHO KLUBU

PUTOVÁNÍ BAREVNÝM ROKEM

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Školní vzdělávací program pro školní družinu

Název programu: Barevný rok ve školní družině

Název školy a adresa školy : Základní škola Zábřeh, Školská 406/11, okr. Šumperk

Ředitelka školy: PhDr. Petra Tichá

tel. + 420 604 711 844

IČ: 60045337

REDIZO: 600 148 505

telefon: 583 414 535

583 411 012

fax: 583 414 535

e – mail: 3zszabreh@seznam.cz

web: www.3zszabreh.cz

Zřizovatel školy: Město Zábřeh, Masarykovo nám.6,
78901 Zábřeh

tel. 583 468 111

Platnost dokumentu od: 1.9.2021

ŠVP ŠD byl projednán na pedagogické radě dne: 26.8.2021

Vypracovala: Hrdinová Pavla

2. Cíle školní družiny a školního klubu

1. Posilování komunikačních dovedností tvořící základ sociálních dovedností

- rozvoj slovní zásoby a schopnost ji vhodně používat
- schopnost naslouchat druhým
- komunikace a uplatnění se v kolektivu
- komunikace a adaptace v různých sociálních prostředích
- kultivovanost slovního projevu

2. Zvyšování sociálních kompetencí

- rozvoj vědomostí, dovedností a postojů v sociálních vztazích
- odpovědnost za své chování a umění objektivního posouzení svého chování a jednání
- odpovědně řešit konkrétní životní situace
- usilovat o pravdomluvnost, důvěryhodnost a morální kvality
- umět přijmout důsledky svého chování

3. Výchova ke zdravému životnímu stylu

- odpovědnost za svou osobu, zdraví
- vytvářet zdravé stravovací návyky (pitný režim, osobní hygiena, posilování tělesné zdatnosti, otužování)
- rozvoj citů a citových vazeb
- upevnění pracovních návyků a dovedností

4. Výchova k odstraňování nedostatků v psychické regulaci chování

- umět ovládat negativní citové reakce a situace s nimi spojené
- vypořádání se s různými životními situacemi
- vyrovnávání se s vlastními neúspěchy a nedostatky

5. Formování životních postojů

- porozumění a tolerance
- úcta k vytvořeným hodnotám
- tolerance
- schopnost a ochota pomoci potřebným
- vytváření vlastního zdravého sebevědomí
- odolávat cizím negativním vlivům

6. Schopnost najít své místo ve skupině a ve společnosti

- adaptace ve skupině a kolektivu
- hledání sama sebe
- objektivní hodnocení jedinců v kolektivu

3. Délka a časový plán vzdělávání

Školní družina ve svém vzdělávacím cyklu zahrnuje plán vzdělávání žáků 1. stupně ZŠ. Vzdělávání ve školní družině je poskytováno po dobu 10 měsíců daného školního roku.

V době řádných prázdnin v průběhu školního roku je zajišťován provoz ŠD po zjištění zájmu a na základě rozhodnutí ředitele školy.

Činnost školního klubu probíhá formou zájmových kroužků dle aktuální nabídky školy a zájmu účastníků ve dnech školního vyučování.

4. Formy vzdělávání

Činnost ŠD je organizována těmito formami zájmového vzdělávání:

- pravidelnou činností
- nabídkou spontánních činností
- příležitostná činnost

Pravidelná forma vzdělávání probíhá v realizaci každodenní činnosti přihlášených účastníků dle týdenní skladby zájmových kroužků. Patří sem i činnost pravidelných zájmových útvarů zřizovaných ŠD, ŠK a vedených vychovateli.

Nabídka spontánních činností je určena dětem přihlášeným k pravidelné docházce ve ŠD. Tyto činnosti zahrnují hry, pobyt venku, individuální práce žáků a klidové činnosti, poslech, četba, volné malování a tvoření, komunikativní kruh.

Příležitostná činnost zahrnuje například besídky, vystoupení, návštěvy kulturních představení, exkurze, výlety. Základem účastníků jsou přihlášení žáci, ale mohou se zúčastnit i rodinní příslušníci či další zájemci.

5. Obsah vzdělávání

A) Člověk a jeho svět

- Místo, kde žijeme (Jsem školák, domov)

- orientace v prostorách školy a v jejím nejbližším okolí
- slušné chování ve škole a dodržování bezpečnostních pravidel při pobytu ve škole a školní družině, seznámení s Vnitřním řádem školní družiny
- tematické vycházky k bezpečné cestě do školy
- bezpečný pohyb po obci, orientace
- adresa bydliště
- ochrana životního prostředí, ekologická výchova
- pozorování okolní krajiny

- Lidé kolem nás (Rodina, Práce a volný čas)

- soužití lidí v rodině, ale i v kolektivu vrstevníků
- oslavy, zvyky v rodině
- trávení volného času s rodinou a povolání rodičů
- základní komunikace a pravidla slušného chování mezi lidmi
- tolerance etnických skupin seznámení s kulturními tradicemi v jiných zemích
- pravidla předcházení šikany, vzájemná úcta a tolerance

- Lidé a čas

- dodržování správného režimu dne a návyků
- správné využití volného času
- měsíce v roce a roční období v zájmových aktivitách
- lidové tradice a zvyky

- Rozmanitost přírody (Člověk a jeho tělo, Život v přírodě)

- seznamování se s lidským tělem
- poznávání rostlin a živočichů
- poznávání neživé přírody
- pozorování přírody a přírodních jevů
- péče o rostliny a domácí zvířata
- péče o domácí mazlíčky
- ochrana životního prostředí, třídění odpadu
- spolupráce se záchranými stanicemi a ekocentry

B) Člověk a zdraví

- upevňování hygienických návyků, správné stolování
- slušné chování ve školní jídelně, restauracích
- sestavování jídelníčku, zdravá výživa
- péče o své zdraví, nemoci
- zásady první pomoci
- spolupráce s integrovanými záchranými sbory
- rozvíjení tělesné zdatnosti při pohybových a sportovních aktivitách
- pobyt venku

C) Umění a kultura

- práce s výtvarnými technikami
- rozvíjení jemné motoriky
- rozvoj estetického vnímání při různých výtvarných a pracovních aktivitách
- poznávání mediálních prostředků a vytváření názoru na jejich činnost
- rozvíjení čtenářské gramotnosti - besedy, návštěva knihovny (školní i městské), práce s knihou – dílny čtení apod.
- hudebně- pohybové činnosti

1. Podzim (září, říjen, listopad)

- poučení o bezpečnosti a seznámení s Vnitřním řádem školní družiny
- poznávání školních prostor (1. třída)
- tematické hry venku, didaktické hry
- výtvarné zpracování podzimní tematiky, využití přírodních materiálů
- poslech četby, návštěva školní knihovny
- Dušičky, tradice v jiných zemích
- pohybové aktivity na hřišti a v tělocvičně
- výzdoba školní družiny

2. Zima (prosinec, leden, únor)

- pozorování zimní přírody
- pobyt venku, stavba sněhuláka
- povídání o zvířátkách
- zimní spáči, sypání do krmítek
- výtvarné zpracování zimní tematiky
- vánoční lidové zvyky, zvyky v rodině
- bezpečnost při zimních sportech
- četba, didaktické hry
- pohybové, míčové a smyslové hry

3. Jaro (březen, duben, květen)

- pozorování jarní přírody, vycházky, poznávání jarních rostlin
- mláďata domácích zvířat
- výtvarné zpracování jarní tematiky, práce s přírodním materiálem
- lidové zvyky
- výroba velikonočních dekorací a výzdoba školní družiny
- didaktické hry, smyslové a společenské hry
- pohybové a sportovní aktivity venku
- bezpečnost v silničním provozu
- jídelníček
- ovoce, zelenina
- Den matek

4. Léto (červen)

- četba knih, básničky o létu
- výtvarné zpracování letní tematiky
- dětský den ve školní družině
- soutěže, kvízy o přírodě a zábavný program
- pobyt a sportovní a pohybové aktivity na hřišti a v tělocvičně
- pozorování přírody
- poučení o bezpečnosti na letní prázdniny
- rozloučení se školní družinou

Při naplňování obsahu vzdělávání jsou rozvíjeny tyto kompetence:

kompetence k učení

- necháváme účastníkům čas na dokončení započaté práce
- podporujeme samostatnost a tvořivost
- uplatňujeme prvky pozitivní motivace
- vedeme k sebehodnocení
- učíme realizovat vlastní nápady

kompetence k řešení problémů

- vytváříme podmínky pro rozeznávání správných a chybných řešení
- vedeme účastníky k samostatnosti
- podporujeme kolektivní práci
- společně řešíme problémové situace a konflikty mezi účastníky
- vedeme k překonání obtíží při dokončování činností

kompetence komunikativní

- učíme se vhodně komunikovat s vrstevníky i dospělými
- vytváříme situace pro vyjadřování vlastního názoru
- zapojujeme účastníky do diskuze
- dbáme na vhodné formulování myšlenek, sdělení, otázek

kompetence sociální a interpersonální

- podněcujeme k vzájemné spolupráci
- učíme rozpoznávat vhodné a nevhodné chování
- vedeme k dodržování dohodnutých pravidel
- vytváříme příjemnou atmosféru ve skupině

kompetence občanské

- vedeme k zodpovědnosti
- učíme uvědomovat si svá práva a povinnosti
- vedeme k ochraně svého zdraví a zdraví druhých

kompetence k trávení volného času

- učíme se smysluplně trávit volný čas, orientovat se v možnostech jeho využití
- učíme účastníky vybírat zájmové činnosti podle dispozic

6. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Ve ŠD a ŠK respektujeme individualitu každého účastníka, vytváříme přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj. Na podmínkách pro účastníky se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracujeme adekvátně s přihlédnutím k jejich potřebám s rodiči, třídními učiteli a se školou. Dle stupně a charakteru jejich handicapu je umožňováno začleňování do volnočasových aktivit. A jsou zajišťovány podmínky vhodné k rozvoji jejich osobnosti. Při výběru činností ve školní družině a školním klubu, při motivování a hodnocení účastníků je brán ohled na integraci těch, kteří mají speciální vzdělávací potřeby. V případě nutnosti spolupracujeme i s odbornými pracovišti. Pro rozvoj talentovaných jedinců nabízí naše ŠD a ŠK další doplňkové aktivity v oblasti jejich zájmu.

7. Podmínky přijímání uchazečů, průběh a ukončování vzdělávání

O přijetí účastníka k činnosti ve ŠD a ŠK rozhoduje na základě písemné přihlášky ředitel školy dle podmínek stanovených ve Vnitřním řádu ŠD a ŠK, který je součástí Školního řádu. Po odevzdání vyplněné, rodiči podepsané přihlášky se účastník stává členem ŠD nebo ŠK. Odhlašování účastníka se provádí na základě písemného sdělení rodičů. Ředitel školy má právo předčasně ukončit vzdělávání účastníka z důvodu závažných prohřešků proti ustanovením Vnitřního řádu ŠD a ŠK.

8. Popis materiálních podmínek

ŠD a ŠK tvoří součást školy. Oddělení jsou umístěna v hlavní a vedlejší budově školy. Družinové třídy jsou vybaveny odpovídajícím nábytkem, pomůckami, stolními hrami, časopisy, příruční knihovnou. Pro hry v odpoledních hodinách se využívá tělocvična a aula. Využíváme i odborné učebny. Pro pobyt venku je k dispozici tělovýchovný areál školy. Další péče o materiální vybavení spočívá v doplňování a zlepšování materiálních podmínek, zejména pro výtvarné a pracovní činnosti.

9. Popis personálních podmínek

Zájmové vzdělávání v ŠD a ŠK zajišťují kvalifikovaní pedagogové. Všichni vychovatelé ŠD a ŠK mají dostatečný prostor pro uplatnění vlastní iniciativy a nápadů dle svých specializací a osobního zaměření. Pedagogičtí pracovníci se průběžně vzdělávají samostudiem a mají možnost využívat nabídky akreditovaných kurzů a dalšího vzdělávání.

10. Popis ekonomických podmínek

Výši úplaty za jednotlivé formy zájmového vzdělávání a pravidla pro snížení nebo prominutí úplaty stanoví ředitel školy a Vnitřní řád ŠD a ŠK.

11. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Pro činnost ŠD platí stejná ustanovení o BOZP jako ve školním řádu, pokud ŠD a ŠK pro svoji činnost využívá odborné učebny (tělocvična, cvičná kuchyňka, PC učebna atd.), řídí se příslušnými řády pro tyto učebny. Účastníci přihlášení do ŠD a ŠK jsou poučeni o BOZP a zápis o poučení je uveden v přehledu výchovně-vzdělávací práce jednotlivých oddělení a záznamu o práci zájmových útvarů.

Pedagogičtí pracovníci dbají na dodržování bezpečnostních a hygienických podmínek.

12. Zveřejnění školního vzdělávacího programu ŠD a ŠK

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání v ŠD a ŠK je všem přístupný na webových stránkách školy.

SWOT ANALÝZA ŠD A ŠK

SILNÉ STRÁNKY

- smysluplné využití volného času účastníků
- zabránění negativních jevů z hlediska bezpečnosti
- rozvoj morálních vlastností dětí v různých věkových skupinách
- spolupráce s rodiči
- spolupráce s učitelkami I. stupně
- podpora ze strany vedení školy
- kvalifikované vychovatelky, jejich způsob práce s dětmi
- pestrá nabídka akcí, bohatá každodenní náplň
- zapojování se do akcí školy a města
- výzdoba školy a výstavy
- každodenní pobyt venku a na hřišti
- skupinová práce, individuální přístup
- zájem žáků o ŠD a ŠK
- umístění školy v centru
- jednotlivé aktivity jsou zajištěny personálně, technicky i materiálně
- pozitivní přístup k dětem
- pestrá nabídka zájmových kroužků
- výroba dárek pro rodiče a k různým příležitostem(zápis dětí do I. tříd)
- charitativní činnost

SLABÉ STRÁNKY

- nedostatečné prostory, dělení se o ně
- narušování času vlivem různých okolností (odjezdy autobusů, odchody ZUŠ)
- nevhodný vztah dětí k vybavení ŠD a ŠK
- práce vychovatelek není společensky příliš uznávána
- nedostatečné sportovní vybavení
- placení poplatku za ŠD
- atmosféra
- nedostatečné prostory šaten

PŘÍLEŽITOSTI

- dobré hodnocení práce ŠD a ŠK
- vstřícné vycházení k potřebám rodičů
- rozmanitá náplň
- aktivity po vyučování
- pěkný vztah k dětem
- pokračování v projektech
- pokračování spolupráce s DDM a ostatními organizacemi (MŠ a ZŠ)
- ochota a příjemná atmosféra
- možnost zapojení se účastníků ŠD/ŠK při rozhodování o vlastních činnostech, možnost volby o účasti

HROZBY

- jednotvárná činnost
- nezaměstnanost
- stárnutí sídliště
- nevhodný přístup vychovatelky
- nízká porodnost, úbytek dětí
- nevhodná koordinace rozvrhů
- špatné mínění o ŠD/ŠK
- zvyšování poplatků za ŠD
- špatná nabídka aktivit a činností
- konkurence ze strany DDM, ZUŠ a sportovních